

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 13338-2023

Medewerker	:	Gerald Grashof
Team	:	Directie
Datum	:	24 maart 2023
Portefeuillehouder	:	Wethouder H. Olthof

BIJLAGEN: ☒ Uitvoeringsagenda bestuursakkoord – def. versie 10315-2023
AFSTEMMING MET ☒ anders, nl. -- ☒ Actief openbaar ☐ Niet actief openbaar ☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota
ONDERWERP Uitvoeringsagenda bestuursakkoord

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. In te stemmen met de uitvoeringsagenda bestuursakkoord 2022-2026.
2. De hiervoor benodigde middelen inbrengen bij de afwegingen voor de kadernota 2024-2027

SAMENVATTING

Door de collegepartijen is het bestuursakkoord 2022-2026 opgesteld met als titel: “focus en verbinding”. Het fundament voor dit akkoord vormt de strategische raadsagenda (SRA). Dit bestuursakkoord is gepresenteerd op 2 juli 2022.

Om te komen tot deze uitvoeringsagenda is een toets uitgevoerd op de zogenoemde “realisatiekracht” nodig voor de daadwerkelijke uitvoering van dit bestuursakkoord. Hierbij is elk thema van het bestuursakkoord voorzien van een toelichting c.q. duiding door het college en is aangegeven welke middelen (financiën, menskracht) nodig zijn om tot uitvoering over te kunnen gaan. Vervolgens zijn de ambities getoetst aan de huidige realisatiekracht van de gemeente Olst-Wijhe.

Instemming met de uitvoeringsagenda betekent dat de hiervoor benodigde middelen zullen worden ingebracht bij de kadernota 2024-2027. De kadernota wordt in juli 2023 vastgesteld. Hierbij vindt een definitieve afweging plaats tussen de benodigde middelen voor de uitvoering van het bestuursakkoord en de beschikbare financiële middelen.

INLEIDING

Noot:

Op 7 maart heeft uw college de uitvoeringsagenda voorlopig vastgesteld. De gemaakte opmerkingen zijn verwerkt in dit voorstel en in de uitvoeringsagenda. De informatiebijeenkomst met de gemeenteraad op 20 maart j.l. heeft geen aanleiding gegeven tot het doen van inhoudelijke aanpassingen.

Door de collegepartijen is het bestuursakkoord 2022-2026 opgesteld met als titel: "focus en verbinding". Het fundament voor dit akkoord vormt de strategische raadsagenda (SRA). Dit bestuursakkoord is gepresenteerd op 2 juli 2022.

Het bestuursakkoord is, met uitzondering van een incidentele inzet van middelen, nog niet structureel vertaald in de begroting 2023 vanwege de te korte periode tussen de opleveringsdatum van het akkoord en de voorbereidingen voor de begroting 2023. Daarnaast heeft Rijnconsult in de quick scan bestuurskracht geadviseerd om in deze fase nog geen nieuwe zaken op te pakken en de beschikbare ambtelijke en bestuurlijke draagkracht in te zetten voor de lopende zaken. Wel zijn éénmalig middelen beschikbaar gesteld om een start te maken met een aantal zaken uit het bestuursakkoord.

Om te komen tot deze uitvoeringsagenda is een toets uitgevoerd op de zogenoemde "realisatiekracht" nodig voor de daadwerkelijke uitvoering van dit bestuursakkoord.

Hierbij is elk thema van het bestuursakkoord voorzien van een toelichting c.q. duiding door het college en is aangegeven welke middelen (financiën, menskracht) nodig zijn om tot uitvoering over te kunnen gaan. Vervolgens zijn de ambities getoetst aan de huidige realisatiekracht van de gemeente Olst-Wijhe (onderdeel B). Voor de realisatiekracht zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Financiën

Zijn er in de (meerjaren)begroting middelen beschikbaar om de ambitie uit te kunnen voeren. Als deze middelen niet beschikbaar zal dit moeten worden ingebracht bij de kadernota 2024-2027.

- Menskracht

Is er voldoende menskracht beschikbaar om de ambitie uit te kunnen voeren. Als aanvullend menskracht nodig is, zullen de hiervoor aanvullend benodigde middelen moeten worden ingebracht bij de kadernota 2024-2027.

- Tijd

Op welk moment in de uitvoeringsperiode van het bestuursakkoord kan/moet de ambitie in uitvoering worden genomen.

Het is hierbij van belang te onderkennen dat de toetsing van de realisatiekracht niet alleen betrekking heeft op het bestuursakkoord, maar dat ook autonome ontwikkelingen in de samenleving (vraagstukken rond bijvoorbeeld het landelijk gebied en vluchtelingen) en (nieuwe) wettelijke taken hierop van invloed zijn. Dit alles nog los van "reguliere" going concern taken die tevens een groot deel van de realisatiekracht in beslag nemen. Daarnaast speelt de factor arbeidsmarkt een rol bij de daadwerkelijke invulling van de realisatiekracht van de organisatie. Kortom de dynamiek van de huidige tijd vraagt bij voortdurende om het maken van keuzes en scherp aan de wind zeilen waar het gaat om de inzet van (schaarse) middelen. Het uitvoeringsprogramma is afgestemd met de betrokken teamleiders en het cluster financiën.

BEOOGD RESULTAAT

Een vertaling van het bestuursakkoord "focus en verbinding" in een uitvoeringsagenda waarin de doelstellingen nader zijn geconcretiseerd en de hiervoor benodigde middelen in kaart zijn gebracht.

KADER

Strategische raadsagenda

Bestuursakkoord "focus en verbinding" 2022-2026

ARGUMENTEN

Om tot daadwerkelijke uitvoering van het bestuursakkoord over te kunnen gaan is dit akkoord door het college, daar waar nodig, voorzien van een nadere duiding en vervolgens getoetst op zogenoemde "realisatiekracht". Hierbij is de situatie bij de heroverweging (financieel en capaciteit) als vertrekpunt genomen. Bij de toetsing van de ambities vanuit het bestuursakkoord op congruentie met de heroverweging valt met name een verschil in rolneming van de gemeente op. Waar bij de heroverweging

de rol van de gemeente als passief (met uitzondering van het thema “wonen”) kan worden geduid, vraagt het bestuursakkoord op verschillende thema’s een meer (pro)actievere rol van de gemeente. Tevens zijn nieuwe beleidsambities in het bestuursakkoord opgenomen die ten dele ook niet congruent zijn aan de focus heroverweging en daarom om een aanvullende inzet van menskracht en middelen vragen. Een en ander is in dit uitvoeringsprogramma in beeld gebracht.

DRAAGVLAK

Het bestuursakkoord is opgesteld door de drie collegepartijen en vastgesteld door de gemeenteraad.

DUURZAAMHEID

N.v.t.

RISICO’S (financieel/juridisch)

Zie onderdeel financiële consequenties. De verschillende gepresenteerde opties kennen verschillende financiële risico’s.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Om tot uitvoering over te kunnen gaan zijn de benodigde (financiële) middelen per thema in kaart gebracht. Dit leidt tot onderstaand overzicht van aanvullend benodigde financiële middelen in te brengen bij de kadernota 2024-2027..

Thema	2024	2025	2026	2027
Woningbouw				
• Extra capaciteit	145.000*	145.000	145.000	145.000
Klimaat en energie	0	0	0	0
<i>Dekking vanuit rijksmiddelen</i>				
Vitale gemeente, vitale kernen, vitaal buitengebied				
• Ervencoach	7.500	7.500	7.500	7.500
• Inzet capaciteit gebiedsagenda Salland	50.000	50.000	50.000	50.000
Sociaal domein				
• Inzet minimabeleid	140.000	140.000	140.000	140.000
• Inzet voorliggend veld	153.500	160.000	160.000	160.000
Leefbaarheid				
• Structurele aanpak ergernissen top 5	60.000	60.000	60.000	60.000
Economie (en recreatie en cultuur)				
• Inzet toerisme langs de IJssel	50.000	50.000		
• Uitvoeringsprogramma	p.m.	p.m.		
In verbinding met onze inwoners				
• Uitvoering plan van aanpak participatie	p.m.	p.m.		
In verbinding met onze raad				
<i>Geen extra middelen</i>				
In verbinding met onze omgeving				
• Strategische bestuursadviesing		80.000	80.000	80.000
Ontwikkelrichting organisatie				
• Uitvoering plan van aanpak dienstverlening	p.m.	p.m.		

Financieel kader				
Totaal	605.900	692.500	642.500	642.500

* Gelet op de aangebrachte focus op wonen in het bestuursakkoord en de actualiteit en urgentie is gekozen om reeds vanaf 2023 in te zetten op een structurele invulling van de benodigde formatie om de ambities uit het bestuursakkoord ook daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Wanneer de benodigde middelen worden afgezet tegen het nu bekende financieel meerjarenperspectief 2024-2027 (zie bijlage) dan kan worden vastgesteld dat uitvoering van het bestuursakkoord voor de jaren 2024 en 2025 kan plaatsvinden binnen de beschikbare middelen. Dit geldt echter niet voor de jaarschijven 2026 en 2027 die voor onze gemeenten tekorten laten zien op basis van de nu bekende landelijke ontwikkelingen. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de volgende onzekerheden:

- Uitkomst lopende onderzoeken herijking gemeentefonds;
- Nieuwe financieringssysteem na 2025 gemeentefonds;
- Ontwikkelingen gemeentelijke CAO, rente en inflatie
- Invloed van een mogelijk nieuw kabinet (verkiezingen in 2025).

In aanloop naar de kadernota zal vanuit financieel beleid nog een nadere keuze gemaakt moeten worden uit een aantal opties die voorliggen als het gaat om het inbrengen van structurele verplichtingen die voortvloeien uit de uitvoering van het bestuursakkoord. Op dit moment is er zowel via de VNG als de K80 inzet op het verbeteren van het financieel meerjarenperspectief na 2026 voor gemeenten.

Optie 1:

Olst-Wijhe gaat er vooralsnog vanuit dat er vanuit de rijksoverheid alsnog aanvullende inzet wordt gepleegd om de te verwachten tekorten bij gemeenten te compenseren en voert het bestuursakkoord volledig uit. Wanneer deze duidelijkheid er niet is bij de vaststelling van de begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027 zal dit leiden tot zogenoemd repressief toezicht. Er ontstaat een probleem als bij het indienen van de begroting 2026-2029 blijkt dat alle begrotingsjaren structureel niet sluitend zijn (er moet dan in ieder geval gezorgd worden voor een sluitende laatste jaarschijf).

Optie 2:

Olst-Wijhe houdt vast aan het principe van een sluitende meerjarenbegroting. Wanneer het bestuursakkoord volledig tot uitvoering moet worden gebracht betekent dit dat er een plan van kostenbesparingen en opbrengstenverhogingen moet worden gepresenteerd in 2025 vanuit de gedacht nieuw voor oud.

Optie 3:

Olst-Wijhe stelt keuze uit. Vooralsnog wordt nieuw beleid alleen voor de periode van twee jaar gehonoreerd en bepaalt bij de vaststelling van de begroting 2026 (of zoveel eerder als mogelijk) welke onderdelen op basis van het dan bekende financieel meerjarenperspectief al dan niet in structurele zin kunnen worden gecontinueerd.

De keuze voor één van de opties vormt onderdeel van het voorstel kadernota.

Belangrijke momenten voor het scherper krijgen van het financieel meerjarenperspectief:

- Meicirculaire 2023: de uitkomsten zullen nog worden betrokken bij de kadernota 2024-2027
- Septemercirculaire 2023: de uitkomsten zouden nog betrokken kunnen worden bij de begroting 2024 en meerjarenbegroting 2025-2027 al dan niet in de vorm van een 1^e begrotingswijziging.

AANPAK/UITVOERING

- April/mei: financiële effecten inbrengen in voorbereiding kadernota
- 6/12 juni 2023: collegebesluit kadernota
- 16 juni 2023: toezending kadernota aan gemeenteraad
- 26 juni 2023: oordeelsvormende raad
- 10 juli 2023: besluitvormende raad